

Мельник Л. Організаційно-економічний механізм управління забезпеченням конкурентоспроможності підприємства меблевого виробництва [Електронний ресурс] / Л. Мельник, А. Грод // Соціально-економічні проблеми і держава. — 2012. — Вип. 2 (7). — С. 200-208. — Режим доступу до журн. : <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2012/12mlmpmv.pdf>.

УДК 339.137.2

JEL Classification: L73

Лілія Мельник, Андрій Грод

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
вул. Руська, 56, м. Тернопіль, 46001, Україна,

e-mail: liliana-mel@list.ru

к.е.н., кафедра менеджменту підприємницької діяльності;

e-mail: a.grod@icloud.com

здобувач, кафедра менеджменту підприємницької діяльності

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА МЕБЛЕВОГО ВИРОБНИЦТВА

Анотація. У статті висвітлено суть та структуру організаційно-економічного механізму управління забезпеченням конкурентоспроможності підприємств меблевого виробництва. Досліджено фактори, які негативно впливають на зміцнення економічного стану підприємств та забезпечення належної конкурентоспроможності меблевої продукції. Подано класифікацію основних видів ресурсів, що використовуються підприємством для здійснення виробничо-господарської діяльності, а відтак і забезпечення належного рівня його конкурентоспроможності. Запропоновано схему організаційно-економічного механізму управління забезпеченням конкурентоспроможності підприємства меблевого виробництва з виділенням у ньому систему забезпечення, функціональну та цільову системи. Система забезпечення базується на підсистемах нормативно-правового і методичного, ресурсного та наукового забезпечення управління підвищенням конкурентоспроможності підприємства. Функціональна система базується на здійсненні управлінського процесу з використанням загальних функцій, методів управління та управлінських рішень. Цільова система механізму базується на визначенні цілей та результатів діяльності підприємства меблевого виробництва.

Ключові слова: організаційно-економічний механізм, конкурентоспроможність підприємства, управління, ресурси, структура, система.

Лилия Мельник, Андрей Грод

ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ МЕХАНИЗМ УПРАВЛЕНИЯ ОБЕСПЕЧЕНИЕМ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ МЕБЕЛЬНОГО ПРОИЗВОДСТВА

Аннотация. В статье рассматриваются сущность и структура организационно-экономического механизма управления обеспечением конкурентоспособности предприятий мебельного производства. Исследованы факторы, которые негативно влияют на укрепление экономического состояния предприятий и обеспечения надлежащей

Melnyk, L., Grod, A. (2012). Organizational and economic control on providing the furniture factory competitiveness [Orhanizatsiyno-ekonomichnyy mekhanizm upravlinnya zabezpechennyam konkurentospromozhnosti pidpryyemstva meblevoho vyrobnytstva]. *Sotsial'no-ekonomichni problemy i derzhava - Socio-Economic Problems and the State* [online]. 7 (2), p.200-208. [Accessed December 2012]. Available from: < <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2012/12mlmpmv.pdf>. >.

конкурентоспособности мебельной продукции. Представлена классификация основных видов ресурсов, используемых предприятием для осуществления производственно-хозяйственной деятельности, а значит и обеспечения надлежащего уровня его конкурентоспособности. Предложена схема организационно-экономического механизма управления обеспечением конкурентоспособности предприятия мебельного производства с выделением в нем систему обеспечения, функциональную и целевую системы. Система обеспечения базируется на подсистемах нормативно-правового и методического, ресурсного и научного обеспечения управления повышением конкурентоспособности предприятия. Функциональная система базируется на осуществлении управленческого процесса с использованием общих функций, методов управления и управленческих решений. Целевая система механизма базируется на определении целей и результатов деятельности предприятия мебельного производства.

Ключевые слова: организационно-экономический механизм, конкурентоспособность предприятия, управления, ресурсы, структура, система.

Liliya Melnyk, Andriy Grod

Ternopil Ivan Puluj National Technical University,
Ruska str., 56, Ternopil, 46001, Ukraine,

E-mail: liliana-mel@list.ru

Ph.D., Department of Management entrepreneurial activity;

E-mail: a.grod@icloud.com

Postgraduate student

ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC CONTROL ON PROVIDING THE FURNITURE FACTORY COMPETITIVENESS

Abstract. *The essence and structure of the organizational and economic control on providing the furniture factory competitiveness are considered in the article. The factors influencing badly the enterprise economic state strengthening and providing the proper furniture products competitiveness have been studied. The classification of the main types of resources being used now for the factory production and economic activity carrying out and providing the proper level of competitiveness is given. The scheme of organizational and economic control of a furniture enterprise competitiveness is proposed where the supply, functional and target systems are singled out. The supply system includes the sub-systems of normative-legal, methods, resource and scientific support for the enterprise competitiveness increasing. The functional system is based on the implementation of the management process using common functions, management procedure and administrative decisions. The target system aims at determining the objectives and results of the furniture production activity.*

Keywords: *organizational and economic mechanism; the competitiveness of enterprises; management; resources; structure; system.*

Постановка проблеми. Меблева промисловість України як галузь постійно розвивається та продовжує нарощувати обсяги виробництва продукції. Протягом 2007-2011 рр., спостерігалася позитивна тенденція збільшення попиту на вітчизняну продукцію деревообробної та меблевої промисловості на внутрішньому ринку. Водночас відбулось і стрімке зростання споживання імпортованої продукції, що пов'язано з високою якістю продукції порівняно з українськими товарами та збільшенням рівня платоспроможності населення.

Необхідно відзначити, що в цілому вітчизняна галузь меблевої промисловості має високий потенціал. Особливо це стосується підприємств, які скористалися можливістю і захистили свою продукцію відповідними сертифікатами і зробили переоснащення

виробництва. Разом з цим, незважаючи на стабільний розвиток протягом останніх років деревообробної та меблевої промисловості, подальші позитивні зрушення стримуються рядом факторів, які негативно впливають на зміцнення економічного стану підприємств та забезпечення належної конкурентоспроможності продукції з деревини, особливо меблів – головного галузевого продукту. До них належать [10]:

- значна залежність від імпорту сировини та обладнання для виробництва продукції. Як відомо, до 1990-х років минулого століття Україна потребу у лісосировині на 60 % задовольняла за рахунок імпорту із Російської Федерації. Проте у роки становлення Української держави, через значний спад виробництва галузевої продукції і обсяги вітчизняних лісозаготівель з надлишком задовольняли попит на різні сортименти деревини з боку деревообробних підприємств. Сьогодні розвиток деревообробної та меблевої промисловості досяг такого рівня, коли відчувається дефіцит по більшості сортментів деревини, що є стримуючим фактором у розвитку галузі. При цьому, маючи значний ресурсний потенціал, обсяги заготівлі деревини в Україні зростають низькими темпами. Україна упевнено посідає одне з останніх (якщо не останнє) місць з обсягу використання середньорічного приросту деревини, заготовляючи близько 40% приросту, у той час як у інших європейських країнах цей показник перевищує 80%;

- нестабільність сировинного забезпечення деревообробних підприємств і його непрозорість. Так, аукціони з продажу необробленої деревини, свідчать про те, що лісогосподарськими підприємствами пропонується для продажу не весь обсяг деревини, а стартові ціни без об'єктивних причин завищені в середньому на 15...20%. У договорах між продавцями і покупцями термін поставки продавцем визначається «протягом кварталу», що не може задовольняти переробні підприємства, оскільки не дає можливості планувати свою діяльність;

- нелегальний імпорт товарів, що створює небезпеку національному товаровиробнику. Так, незважаючи на всі зусилля Мінпромполітики України, галузевого Департаменту, питання захисту вітчизняного ринку від неконтрольованого імпорту меблів та тіньового виробництва до кінця так і не вирішено. Тут мають місце не тільки недопрацювання Міністерства, Держмитслужби та Держстандарту, а, перш за все, пасивність самих підприємств, відсутність скоординованих дій в плані застосування чинного законодавства щодо захисту від недобросовісної конкуренції, зокрема, Закону України «Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну» та інші.

На думку вітчизняних учених-економістів та фахівців меблеву галузь України чекає реструктуризація, зростання конкуренції та зменшення рентабельності. Адже сучасні умови функціонування підприємницьких структур характеризуються загостренням конкуренції на усіх ресурсних та товарних ринках, що зумовлює необхідність в організаціях здійснювати своєчасне та ефективне управління забезпеченням конкурентоспроможності на конкуруючому ринку. Ці та інші обставини обумовили актуальні і своєчасність статті.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання управління конкурентоспроможністю підприємства досліджуються у працях багатьох зарубіжних та вітчизняних науковців, зокрема: Амбаста А., Дункан А. Робертсон, Дюперу Д., Клименко С. М., Комаренко І. С., Кузьмін О. Є., Николук О. М., Саганюк М. П., Сімонова В. С., Стеценко І. Т., Тарнавська Н. П., Точилін В. О. та інші. Аналізування праць згаданих науковців свідчить про існування вагомих напрацювань з даної проблематики.

Невирішені раніше частини загальної проблеми. Поряд з цим, у питаннях управління забезпеченням конкурентоспроможності підприємства існує чимало проблем, пов'язаних із здійсненням даного процесу, усвідомленням його сутності та важливості для розвитку підприємств меблевого виробництва, які на даний момент висвітлені не повністю.

Постановка завдання. Метою дослідження є розроблення організаційно-економічного механізму управління забезпеченням конкурентоспроможності підприємства меблевого виробництва.

Виклад основного матеріалу. Механізм управління – це явище багатоаспектне і складно структурне, а зміст його полягає у тому, що він є рушійною частиною системи управління, що забезпечує дієвий вплив на фактори, стан яких обумовлює результат діяльності об'єкту управління. Під організаційно-економічним механізмом управління забезпеченням конкурентоспроможності підприємства пропонуємо розуміти певну систему взаємодіючих організаційних та економічних важелів, цільовою функцією якої є забезпечення підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Погоджуючись із згаданим твердженням багатьох науковців, вважаємо, що структура організаційно-економічного механізму управління забезпеченням конкурентоспроможності є трьохкомпонентною (рис. 1):

1. Система забезпечення, яка складається з підсистем нормативно-правового та методичного, ресурсного та наукового забезпечення управління підвищенням конкурентоспроможності підприємства.

2. Функціональна система, яка базується здійсненні власне управлінського процесу з використанням загальних функцій управління.

3. Цільова система, яка власне базується на визначення цілей та результатів діяльності підприємства меблевого виробництва.

В основу системи забезпечення управління підвищенням конкурентоспроможності підприємства покладено усі матеріальні та нематеріальні активи підприємства, а також законодавче й наукове підґрунтя.

Основними видами ресурсів, що використовуються підприємством для здійснення виробничо-господарської діяльності, а відтак і забезпечення належного рівня його конкурентоспроможності пропонується виділяти такі [4]:

1. Технічні ресурси. Це, насамперед, основні фонди: обладнання, устаткування, будівлі, споруди, виробничі площі, інвентар.

2. Технологічні ресурси – використовувані технології та особливості організації виробничого процесу, динамічність технологічних змін, інновацій, наявність конкурентоспроможних ідей та наукових розроблень.

3. Матеріальні ресурси. Це сировина, матеріали, особливості їхнього використання, обробки, збагачення, утилізації. Це предмети праці, які в результаті їхнього використання із застосуванням інших видів ресурсів у процесі праці перетворюються на готову продукцію, здатну задовольняти потреби споживачів.

4. Трудові ресурси. Люди, здатні до праці, становлять основний елемент продуктивних сил суспільства, оскільки саме вони сполучають засоби і предмети праці, і в результаті трудових зусиль створюється готова продукція.

5. Фінансові ресурси. Придбання технічних і матеріальних ресурсів та найм робочої сили неможливо здійснити без важливого елементу фінансових ресурсів – грошових коштів. Грошові кошти, які є у розпорядженні підприємства, призначені для здійснення поточних платежів, для затрат на розширене відтворення виробництва, для платежів за усіма зобов'язаннями, для стимулювання працівників.

6. Нематеріальні ресурси. Вони забезпечують економічну користь протягом тривалого періоду, але не мають матеріальної основи для отримання доходів. Нематеріальні ресурси включають у себе:

- об'єкти промислової власності: винаходи, корисні моделі, промислові зразки, товарні знаки, фірмові найменування;

- об'єкти, що охороняються авторськими і суміжними правами: твори науки, літератури, комп'ютерні програми, бази даних, мікросхеми;

- нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності: раціоналізаторські пропозиції, «ноу-хау», комерційна таємниця.

Нематеріальні ресурси, як і матеріальні, потребують права власності і захисту. Ці права закріплюються патентами, свідоцтвами, ліцензіями.

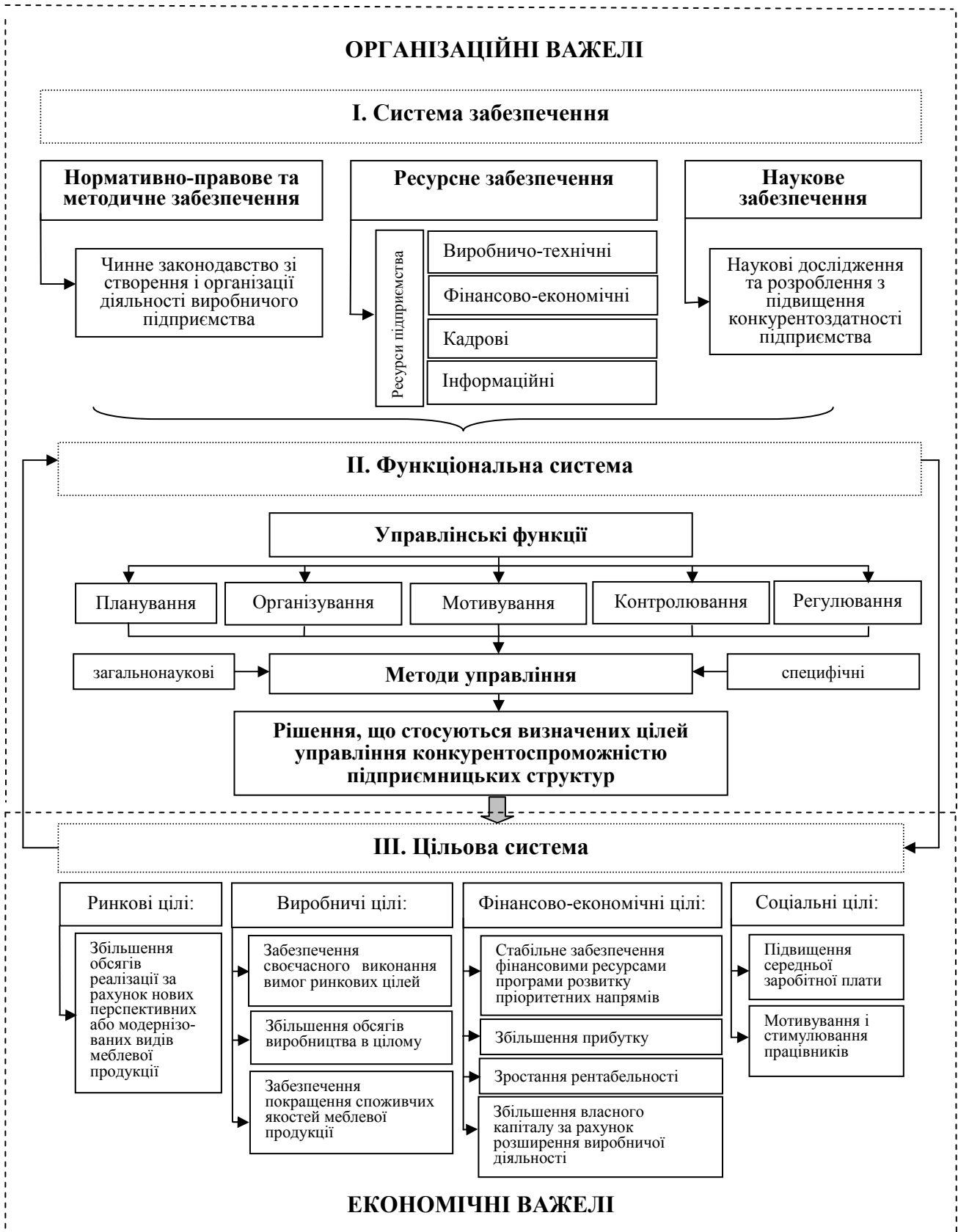

Рис. 1. Організаційно-економічний механізм управління забезпеченням конкурентоспроможності підприємства меблевого виробництва

7. Просторові ресурси. Це характер виробничих приміщень й території підприємства, наявність і стан комунікацій, можливість їх розширення, місцезнаходження і розташування

підприємства, відстань від постачальників та споживачів, наближеність до транспортних шляхів.

8. Інформаційні ресурси. Здійснювати управління підприємством, не володіючи інформацією про внутрішнє та зовнішнє становище, неможливо. Важливе значення мають характер інформації, доступ до неї, можливість розширення інформації і підвищення її ймовірності та інше.

9. Час. Він є специфічним і, на відміну від інших, не відновлюваним ресурсом. Підприємство може придбати нове обладнання, сировину, матеріали, поновити працездатність робітників, отримати чи створити інформацію, але не може повернути втрачений час. А від використання цього ресурсу залежить ефективність використання потенціалу.

10. Ресурси організаційної структури управління – характер та гнучкість керівної системи, способи підпорядкування, обсяги повноважень та відповідальності, швидкість проходження керівних впливів.

Функціональна система організаційно-економічного механізму забезпечення конкурентоспроможності підприємства меблевого виробництва представлена поетапним управлінським процесом з виділенням функцій, методів управління, відповідних управлінських рішень та управлінського впливу на цільову систему запропонованого механізму.

Реалізація управлінських функцій із забезпечення конкурентоспроможності підприємства будь-якої сфери діяльності, у т.ч. й меблевого виробництва, реалізуються через загальні функції менеджменту, тобто планування, організування, мотивування, контролювання і регулювання. Варто зауважити, що поряд з ефективним використанням одних функцій (наприклад, планування та контролювання) інші часто нівелюються, що призвело до того, що сучасний менеджмент підприємницьких структур не використовує у повній мірі інтелектуальний капітал та інноваційну інфраструктуру, не приділяє належної уваги розвитку корпоративної культури і формуванню оптимальної організаційної структури, ефективному управлінню нематеріальними активами.

На основі управлінських функцій відбувається формування методів управління. У загальноприйнятому розумінні управлінські методи – це способи і прийоми цілеспрямованого впливу суб'єкта (керуючої системи) на об'єкт (керовану систему) для досягнення поставленої мети. Усі методи управління, які керівники використовують на практиці, розглядаються як цілісна система взаємопов'язаних та взаємозалежних елементів. За допомогою методів керівники забезпечують скоординовану діяльність підприємства та єдність інтересів персоналу.

Базуючись на ґрунтовному опрацюванні численних теоретико-методологічних положень з розроблення дієвих способів здійснення управлінської діяльності, нами виділено дві групи методів: загальнонаукові і специфічні.

Серед усіх загальнонаукових методів до управління процесом забезпечення підвищення конкурентоспроможності на практиці найдоцільніше застосовувати економіко-математичні методи, що формалізують економічні процеси шляхом математичного моделювання. Це сприяє отриманню більш точних і об'єктивніших результатів дослідження.

Специфічні методи конкретно стосуються визначеної мети підприємства. Їх класифікують так: економічні, технологічні, адміністративні та соціально-психологічні.

Економічні методи відображаються такими засобами управління як планування, розрахунок техніко-економічних показників, економічне стимулювання. Як правило, такі методи діють на керований об'єкт опосередковано.

Технологічні методи впливають на працівників через документи, що визначають технологію виробничо-господарських процесів. Тобто це різні технологічні та конструкторські документи.

Адміністративні методи відносяться до управлінських засобів обов'язкового виконання, тобто характеризуються прямим впливом на керований об'єкт. Прийнято

вважати, що до таких методів відносяться організаційні, розпорядчі та дисциплінарні засоби впливу. У групу таких методів включають закони, положення, статuti, укази, адміністративні розпорядження, накази, інструктивні положення, акти, протоколи, вказівки.

Групу соціально-психологічних методів складають такі засоби впливу, які зорієнтовані на поведінку особистості, міжособистісні відносини в трудовому колективі з метою формування сприятливого морально-психологічного клімату в організації. Сюди належать методи соціального (впливають на трудовий колектив, наприклад шляхом соціального планування, формування оптимального психологічного клімату, забезпечення відпочинку, організацією медичного обслуговування, охорони праці тощо) та психологічного характеру (впливають на окремих працівників шляхом психологічного відбору, вивчення та оцінювання персоналу).

Наступним етапом управлінського процесу забезпечення підвищення конкурентоспроможності є перетворення методів управління у відповідні управлінські рішення. Управлінське рішення – це результат застосовуваних методів менеджменту, на основі яких організовується і скеровується у певне русло діяльність трудового колективу, що забезпечує досягнення мети, поставленої перед підприємством.

Практикою перевірено, що на даний момент на більшості підприємств меблевого виробництва при прийнятті управлінських рішень керівництво намагається робити ставку на якнайшвидшому отриманні прибутку, а не на довготермінову перспективу, що відповідно призводить до відсутності інвестицій в інноваційну діяльність підприємств. Розвиток підприємництва у напрямку максимізації прибутку сприяє ігноруванню критеріїв збільшення вартості власного капіталу як необхідної умови для стійкого розвитку. З огляду на це, необхідно розвивати стратегічне управління, що базується на вартісному підході.

Важливими елементами управління процесу забезпечення підвищення конкурентоспроможності підприємства є правильно визначена цільова система. Загалом цілі управління конкурентоспроможністю підприємства меблевого виробництва пропонується структурувати таким чином [14]:

- ринкові цілі (критерії: частка ризику, обсяг реалізації, зміна пропорцій, пріоритетів у товарній політиці);
- виробничі цілі (критерії: обсяг виробництва, показники якості);
- фінансово-економічні цілі (критерії: прибуток, рентабельність, фінансова стійкість, приріст власності тощо);
- соціальні цілі (критерії: рівень життя працівників, заробітна плата, соціальний захист, інше).

Запропонований механізм представляє собою сукупність організаційних та економічних важелів забезпечення конкурентоспроможності меблевого підприємства. При цьому, організаційна складова уможливорює дієвість економічної шляхом виконання управлінських функцій, що направлені на реалізацію визначених цілей управління підприємством з метою підвищення його конкурентоспроможності. Економічна ж складова відповідає за результати діяльності підприємства на основі правильного використання систем забезпечення та функціонування.

Висновки. Таким чином проблема управління конкурентоспроможністю для конкретного підприємства і економіки загалом є комплексною, складною та багатогранною, що пов'язане зі складністю механізму функціонування підприємства, постійною зміною умов і факторів підприємницького середовища. При цьому найважливішою властивістю сучасної підприємницької структури меблевого виробництва є її конкурентоспроможність, яка проявляється у: гармонійному поєднанні процесів споживання і накопичення; інвестиційній привабливості; кредитоздатності; забезпеченні благополуччя акціонерів та робітників; формуванні матеріальної відповідальності в господарюючих суб'єктів; розробленні правильних стратегій розвитку бізнесу; сплаті податків і зборів; формуванні корпоративної культури; фінансовій стійкості та вартості бізнесу [14].

Для розвитку підприємництва необхідне розроблення нового підходу до управління конкурентоспроможністю, який базуватиметься на управлінні структурою капіталу і вартісному мисленні та направлений на розвиток конкурентних переваг, які є орієнтирами як для отримання прибутку, так і для створення вартості підприємства.

Використана література:

1. Ambastha A. Competitiveness of Firms: Review of theory, framework and models / A. Ambastha, K. Momaya // *Singapore Management Review*. – 2004. – Vol. 26, №1. – P. 45-61.
2. Depperu D. Analyzing International Competitiveness at the Firm Level: Concepts and Measures / D. Dupperu, D. Cerrato // *Working Paper*. – №32.: Dipartimento Scienze Sociali-Sezione Economica Aziendale, Università Cattolica del Sacro Cuore, Piacenza, 2005. – 27 p.
3. Duncan A. Robertson. A Dynamic Model of Inter-Firm Competitive Strategy / Duncan A. Robertson // *Conference - Boston MA*. – 16-21 May. – 2004.
4. Вовк Ірина. Класифікація ресурсів підприємства. Сучасні підходи [Електронний ресурс] / І. Вовк // Соціально-економічні проблеми і держава. – 2011. – Вип. 1(4). – Режим доступу до журн. : <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2011/11vipppsp.pdf>.
5. Клименко С. М. Управління конкурентоспроможністю підприємства: Навч. посіб. / С. М. Клименко. – К. : КНЕУ, 2008. – 520 с.
6. Конкурентоспроможність: проблеми науки і практики: монографія / Кузьмін О. Є., Долішній М. І., Булеєв І. П. та ін. – НДЦ індустріальних проблем розвитку НАН України, ХНЕУ. – Харків : ВД «ІНЖЕК», 2006. – 248 с.
7. Николук О. М. Етимологія та сутність поняття «конкурентоспроможність підприємства» / О. М. Николук // Вісник ЖДТУ. Економічні науки. – 2011. – №1(55). – С. 246-249.
8. Русин-Гриник Р. Р. Сутність та структура організаційно-економічного механізму управління конкурентоспроможністю підприємства / Р. Р. Русин-Гриник // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – №20/5. – С. 240-247.
9. Піддубна Л. І. Конкурентоспроможність економічних систем: теорія, механізм регулювання економікою: монографія / Л. І. Піддубна. – Харків. – ВД «ІНЖЕК», 2007. – 368 с.
10. Саганюк М. П. Стратегія розвитку деревообробної та меблевої промисловості. М. П. Саганюк. [Електронний ресурс]. – Доступний з: http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/lglpdp/2007_33/33-10.pdf.
11. Сімонова В. С. Підходи до визначення поняття «конкурентний потенціал» та його роль у формуванні конкурентоспроможності підприємства / В. С. Сімонова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2011. – №6. – С. 193-197.
12. Стеценко І. Т. Забезпечення конкурентоздатності підприємств: Навчальний посібник / І. Т. Стеценко. – Донецьк: ДонІЗТ, 2006. – 207 с.
13. Тарнавська Н. П. Нові погляди на сутність конкурентоспроможності підприємств / Н. П. Тарнавська // Формування ринкових відносин в Україні. – 2010. – №12. – С. 57-66.
14. Торгунаков Е. А. Управление конкурентоспособностью предпринимательских структур в условиях трансформации рыночной среды: автореф. дис...канд. экон. наук: спец. 08.00.05 – Экономика и управление народным хозяйством / Е. А. Торгунаков; Санкт-Петербургская академия управления и экономики. – Санкт-Петербург, 2011. – 30 с.

REFERENCES:

1. Ambastha A., Momaya K. Competitiveness of Firms: Review of theory, framework and models, *Singapore Management Review*, 2004, Vol. 26, №1, pp. 45-61.
2. Depperu D. Analyzing International Competitiveness at the Firm Level: Concepts and Measures / D. Dupperu, D. Cerrato // *Working Paper*. – №32.: Dipartimento Scienze Sociali-Sezione Economica Aziendale, Università Cattolica del Sacro Cuore, Piacenza, 2005. – 27 p.
3. Duncan A. Robertson. A Dynamic Model of Inter-Firm Competitive Strategy / Duncan A. Robertson // *Conference - Boston MA*. – 16-21 May. – 2004.
4. Vovk I. Classification of enterprise resources. Modern Approaches [Klasyfikatsiya resursiv pidpryemstva], available at: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2011/11vipppsp.pdf>.
5. Klymenko S.M. Competitiveness management company: tutorial [Upravlinnya konkurentospromozhnisty pidpryemstva: navchalnyi posibnyk]. *Kyiv*, 2008. 520 p.
6. Competitiveness: Issues of science and practice: a monograph [Konkurentospromozhnist': problemy nauky i praktyky: monografiya]. *Kharkiv*, 2006. 248 p.
7. Nykoluyk O.M. Etymology and essence of the concept of «enterprises competitiveness» [Etymologiya i sutnist' ponyattya «konkurentospromozhnist' pidpryemstva»]. *Visnyk Zhytomyrs'kogo derzhavnogo tekhnichnogo universytetu*, 2011. No. 1 (55), pp. 246-249.
8. Rusyn-Grynyk. The nature and structure of the organizational and economic management mechanism of the competitiveness [Sutnist' ta struktura organizatsiyno-economichnogo mehanizmu upravlinnya

- konkurentospromozhnistyu pidpryemstva]. *Naukoviy visnyk lisotekhnichnogo universytetu Ukrainy*, 2010. No. 20/5, pp. 240-247.
9. Piddubna L.I. Competitive economic systems: theory, mechanism of regulation of the economy: a monograph [Konkurentospromozhnist' ekonomichnyh system: teoriya, mehamizm regulyuvanniya ekonomikouy: monografiya]. *Kharkiv*, 2007. 368 p.
 10. Saganiyuk M.P. Strategy of woodworking and furniture industry [Strategiya rozvytku derevoobrobnoyy ta meblevoyy promyslovosty], available at: http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/iglpdp/2007_33/33-10.pdf.
 11. Simonova V.S. Approaches to the definition of «competitive potential» and its role in shaping the competitiveness of enterprises [Pidhody do vyznachenniya ponyattiya «konkurentnyy potencial» ta yyogo rol' u formuvanni konkurentospromozhnisti pidpryemstva]. *Formuvanniya rynkovykh vidnosyn v Ukraini*, 2011. No. 6, pp. 193-197.
 12. Stetsenko I.T. Ensure competitiveness of enterprises [Zabezpechennia konkurentospromozhnosti pidpryemstva]. *Donetsk*, 2006. 207 p.
 13. Tarnavs'ka N.P. New views on the nature of the competitiveness of enterprises [Novi pogliady na sutnist' konkurentospromozhnosti pidpryemstva]. *Formuvanniya rynkovykh vidnosyn v Ukraini*, 2010. No. 12, pp. 57-56.
 14. Torgunakov E.A. Competitiveness management business in a market transformation [Upravlinniya konkurentospromozhnistyu pidpryemnyts'kyh struktur v umovah transformatsyy rynku]. Aforeferat dysertatsyy kand. ekon. nauk. Sankt-Peterburg, 2011. 30 p.

Рецензія: д.е.н., проф. Андрушків Б. М.

Reviewed: Dr., Prof. Andrushkiv B. M.

Received: September, 2012

1st Revision: October, 2012

Accepted: October, 2012

